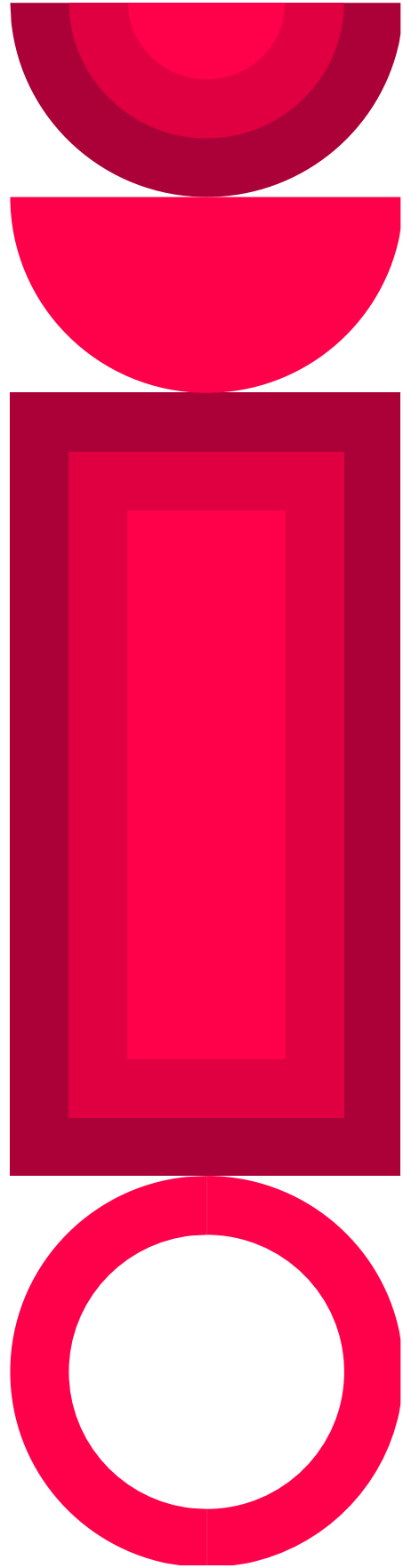

Godkjent av HS 05.12.2024

Vennskapsfase -

hva det innebærer, og arbeidsmål for 2023 - 2026

Misjonssambandet

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Misjonssambandet har gjennom mer enn 130 år bragt evangeliet ut til de som «ikke har hørt». Visjonen «Verden for Kristus» ble tidlig formulert og gjort førende for vårt arbeid. Den står seg fortsatt godt. I tre verdensdeler har kirker vokst fram som frukt av vårt arbeid. Mange av kirkene har for lengst blitt selvstendige.

Historisk sett har vår rolle først og fremst vært å forkynne evangeliet, og det gikk hånd i hånd med diakonalt engasjement. Etter Jesu eksempel har våre utsendinger alltid adressert både åndelige og timelige behov. Og ut fra dette holistiske arbeidet har kirker vokst fram.

Når kirkene etter hvert blir i stand til å styre seg selv, går vi over i en annen fase i relasjonen til dem, og som misjonsorganisasjon får vi da en annen rolle. Vi vil kalle denne fasen for vennskapsfasen. Vennskapsfase er et relativt nytt begrep uten en klart fastlagt definisjon, men vi vil forsøke å gi det et mer konkret innhold her. Våre eldste samarbeidskirker ble selvstendige på slutten av 1950-tallet, så arbeidet med å definere hva vennskapsfasen skal inneholde og inngå vennskapsfase-avtaler med disse, er i grunnen langt på overtid. Men vi har allerede begynt å praktisere vennskapsfasen i enkelte samarbeidsrelasjoner, og noen få avtaler er inngått. Tiden er nå absolutt moden for å arbeide videre med samarbeidskirker om etablering og gjennomføring av vennskapsfasen, til gjensidig nytte og glede for alle parter.

1.2 Rammer

Vi vil understreke at arbeidet med - og implementering av - vennskapsfasen ikke er motivert ut fra økonomiske hensyn. For Misjonssambandet vil de sju hovedsatsingsområdene i strategien være førende for våre prioriteringer. «De minst nådde» og «neste generasjon» vil være hovedmålgruppene for vår misjonale innsats fremover. Men det innebærer ikke at absolutt alle våre ressurser settes inn her. Fra handlingsplanen som ble vedtatt av Hovedstyret i desember 2023 kopierer vi følgende:

Gjennom hele strategiperioden, som utløper i 2032, skal andelen av våre ressurser, synliggjort gjennom budsjettandel som brukes på å nå de minst nådde, holdes på ca. 75 til 80%.

Det innebærer at det fortsatt vil være en ikke ubetydelig andel (20 – 25%) av våre budsjetter som brukes i tradisjonelt misjonsarbeid og i vennskapsfase-arbeid. Vi ønsker å bruke tid og ressurser i vennskapsfasen med våre samarbeidskirker der utviklingen i arbeidet har nådd denne fasen, fordi vi anser det som verdifullt og som riktig bruk av ressurser. Og i noen tilfeller kan vennskapsfase innebære at vi som partnere sammen går inn i nye områder for å nå de minst nådde.

1.3 Styringsdokument

Dette dokumentet er et styringsdokument for hvordan vi vil håndtere arbeidet med vennskapsfase-avtaler. Vi vil begrunne hvorfor vi mener slike vennskapsfase-avtaler er et gode både for kirke og misjon og skissere hva en slik avtale kan inneholde. Ikke minst mener vi det er viktig at en avtale inneholder forventningsavklaringer for relasjonen videre. Til slutt inneholder dokumentet en kortfattet handlingsplan for den kommende 3-årsperioden for arbeidet med vennskapsfase-temaet (kap. 7).

2 Begrunnelse

2.1 Et positivt og riktigere begrep

Som misjonsorganisasjon verdsetter vi gode relasjoner med våre samarbeidskirker, og også i endringsprosesser ønsker vi å bevare disse verdifulle relasjonene. Vi ønsker å bruke begrepet vennskapsfase for å understreke at vi ser på hverandre som likeverdige partnere som vil holde kontakten videre. Det er et positivt ladet begrep, og det formidler langt mer korrekt vår intensjon og ønske for relasjonen videre enn terminologi som «nedtrapping», «utfasing» eller «avslutning».

2.2 Forventningsavklaring

Når arbeidet har nådd det stadiet at samarbeidskirken er selvstendig, er det naturlig at vi gjensidig avklarerer hva begge parter kan forvente av hverandre i den videre relasjonen. Det gjelder blant annet bruk av korttidspersonell, økonomiske bidrag og hvilke typer tiltak det kan gis støtte til, hva vi kan lære av hverandre, og impulser vi ønsker å dele. Derfor vil klargjøring av forventninger og planer vedrørende videre kontakt være vesentlige punkter i en vennskapsfase-avtale. Dette lar seg også langt bedre formidle i arbeidet med inngåelse av en konkret avtale enn i en relasjon som bare går videre uten noen konkretisering eller mål.

2.3 Allerede i gang

Det er allerede etablert vennskapsfase-avtaler med enkelte samarbeidskirker. Med dette styringsdokumentet ønsker vi å lage noen rutiner og etablere noen hovedkriterier for inngåelse av nye avtaler. De allerede inngåtte avtalene danner dermed et bakteppe for dette dokumentet. Så vil det selvsagt også være slik at konteksten og historien til de ulike samarbeidskirkene vil måtte prege avtalene. Det må dermed være relativt stor fleksibilitet i utformingen av den enkelte avtale. En mal for Memorandum of Understanding for vennskapsavtaler er utarbeidet og vil være et appendix til dette styringsdokumentet.

3 Finner vi spor av vennskapsfase-arbeid i NT?

3.1 Praktiserte Paulus vennskapsfase-arbeid?

Når vi arbeider med temaet vennskapsfase, reises naturlig spørsmålet om hvorvidt det finnes noe som kan ligne på det i NT. Da er det nærliggende å studere apostelen Paulus sitt arbeid og hva han eventuelt deler av tanker om det. Han utførte tre store misjonsreiser og forfattet brorparten av brevlitteraturen i NT. Mot slutten av den tredje reisen, mens han oppholdt seg i Korint (trolig i år 57), skriver han dette til menigheten i Roma:

Rom 15,20 og 23: Jeg har alltid satt min ære i å forkynne evangeliet bare der Kristi navn ikke er kjent, for at jeg ikke skal bygge på en grunnvoll som andre har lagt. ... v. 23 Men nå har jeg gjort det jeg skulle i landene her.

De tre lange reisene, som han gjorde i årene 45 til 57 e.Kr., fant i all hovedsak sted i dagens Tyrkia og Hellas. Vi ser her at han informerer menigheten i Roma om at han nå regner arbeidet sitt der i øst som avsluttet. Spørsmålet som da melder seg, er om han til tross for denne erklæringen likevel senere besøker noen eller flere av menighetene i Hellas og Tyrkia. For å finne ut av det, vil vi se til pastoralbrevene.

3.2 Reisene til pastoralbrevenes forfatter

Mange teologer bestrider at det var Paulus som forfattet de to brevene til Timoteus og brevet til Titus. Vi synes ikke at argumentene som taler imot paulinsk forfatterskap er overbevisende. Det ville føre altfor langt å gå inn i den diskusjonen her, men legger i det følgende til grunn at Paulus er pastoralbrevenes forfatter. I disse brevene skriver han utvetydig at han selv og flere av hans nære medarbeidere besøkte, eller planla å besøke, flere av menighetene som Paulus hadde grunnlagt under sine tre nevnte misjonsreiser. Både brevskrivningen og besøkene finner sted etter hans første fangenskap i Roma (år 60 – 62), og altså flere år etter erklæringen hans i Rom 15,23. Uten å gå for mye i detaljer her, kan vi henvise til 1 Tim 1,3; 2 Tim 4,9-13 og v. 20 for å belegge påstanden. Også i et par av de andre brevene som Paulus skrev etter år 57, uttrykker han ønske om å få å få reise tilbake til områdene han hadde erklært seg ferdig med (brevene til Filemon og til Filipperne).

3.3 Arbeidets innhold

Studerer vi nærmere pastoralbrevene, ser vi at arbeidet Paulus og hans medarbeidere gjør i menighetene, består av undervisning (2 Tim 4,13), rådgivning, formaninger og oppmuntringer. Kamp mot vranglære er et konkret tema i 1 Tim 1,3. Å være et forbilde for de troende er også noe Paulus legger den unge Timoteus på hjertet (1 Tim 4,12).

3.4 Vennskapsfase?

Det at han da altså besøker mange av menighetene og sender flere av sine nære medarbeidere til dem, kan vi forstå dette som en form for vennskapsfase-arbeid? Vi mener at det her i alle fall er klare ansatser til det vi oppfatter og definerer som vennskapsfase-arbeid. Selv om Paulus ikke nevner begrepet vennskapsfase, kan vi likevel se på hans virksomhet etter det første fangenskapet i Roma som en ansporing til å benytte begrepet om fortsatt kontakt med samarbeidskirker etter at den mest aktive misjonsfasen er over.

4 Når starte overgangen til vennskapsfasen?

4.1 Selvstendighetskriterier

Det er mange elementer som må tas i betraktning når det skal vurderes hvorvidt tiden for overgang til vennskapsfasen er kommet. Her er det naturlig å ta utgangspunkt i de fire selvstendighets-kriteriene som brukes for en selvstendig, stedegen kirke, som da altså skal være selv-styrende, selv-utbredende, selv-underholdende og selvteologiserende. Det må altså her gjøres noen missiologiske vurderinger, holdt sammen med Misjonssambandets strategi og ressurser, og kirkens situasjon for øvrig.

4.2 Tidsaspektet

Vesentlig her vil det også være å føre en god dialog med kirkens ledelse. Her må en ta den tiden som trengs, for den neste fasen, vennskapsfasen, må være i samsvar med begge parter ønske.

5 Vennskapsfasen -

5.1 etableres:

- når en samarbeidskirke i vesentlig grad oppfyller selvstendighetskriteriene. En slik vurdering gjøres i samarbeid og i forståelse med kirken. Mange kirker kan være langt forbi dette stadiet. Men fordi vennskapsfase-tenkningen er relativt ny i vår organisasjon, er kanskje slike vennskaps-avtaler ikke inngått ennå, selv om kriteriene på mange måter for lengst er oppfylte og relasjonen vedlikeholdt uten konkrete avtaler. Noen få avtaler er alt inngått.

5.2 innebærer:

- inngåelse av en vennskapsfase-avtale mellom Misjonssambandet og samarbeidskirken om fortsatt kontakt og opprettholdelse av relasjonen
- at kortidspersonell kan sendes ut for å bidra i strategiske stillinger etter ønske fra samarbeidskirken, men undervisning og rådgivning vil være prioriterte områder
- at Misjonssambandet ikke lenger har langtidsutsendinger i kirkens område

- at det ikke lenger blir drevet Digni-støttede prosjekter
- at avtalen gjenspeiler likeverdighet i relasjonen
- gjensidig avklarte forventinger og større forutsigbarhet.

5.3 kan inneholde:

- møtepunkter hvor vi gjensidig inviterer hverandre for å se og lære av hverandres arbeid, dele impulser og inspirasjon
- missiologifaglige og teologiske konferanser, hvor vi bidrar sammen og fremmer evangelisk luthersk teologi og misjon
- deltakelse som jevnbyrdige partnere i evangeliske nettverk
- det å bringe evangeliet til de minst nådde i landet til samarbeidskirken - eller over nasjonale grenser når det kan ligge til rette for det, for eksempel gjennom teltmakertjeneste
- utveksling av lærerkrefter til våre undervisningsinstitusjoner i kortere engasjement
- oppfølging av Use Your Talent-konseptet der det er aktuelt
- tilrettelegging for møtepunkter mellom ledere for barne- og ungdomsarbeidet hos samarbeidskirker og Misjonssambandet Ung, slik at de kan inspireres og lære av hverandre
- forventningsavklaringer for begge parter angående bruk av kortidspersonell, økonomi etc.
- plan for de neste 3-5 årene for eventuell økonomisk støtte, der det er aktuelt, for å skape en større grad av forutsigbarhet. Eventuell økonomisk støtte kan gis fortrinnsvis til strategisk arbeid som barne- og ungdomsarbeid, til teologisk utdanning og ved spesielle nødsituasjoner

6 Oppfølging

6.1 Ansvar

- Det er den aktuelle regionleder som har ansvar for kontakten med et vennskapsland. På felt/i regioner der det er en SR, og der deler av regionen er definert som vennskapsfase-område, er SR nærmeste ansvarlig, men rapporterer selvsagt til sin regionleder.
- Mandat og arbeids-instruks for korttids-personell ut til feltene må avklares før de drar. Det er også RL / SR sitt ansvar å gjøre.

6.2 Noen videre avklaringer

- Det må avklares hva NLM Ung sin rolle og bidrag i vennskapsfasen på de forskjellige felt skal være. Unge møter unge, deltar på kurs og knytter kontakter som kan være svært nyttige med tanke på vennskapsfase-aktiviteter, og det kan styrke ungdommers aksept og innflytelse i kirkene. Ikke minst med tanke på satsingsområdet «evangeliet til neste generasjon», er det både ønskelig og strategisk viktig å legge til rette for at ungdommer fra kirke og misjon kan møtes.

- Det bør også gjøres tydelig hvilke overordnede strategiske prinsipper Misjonssambandet følger når vi vil gå sammen med partnere i felles misjonsoppdrag, og dette må formidles til felt/SR og partnere. For eksempel bør ikke NLM gå inn med store økonomiske bidrag, da det kan ha som effekt at eierskap til misjonsengasjementet ikke slår rot hos partneren. Det må brukes nødvendig tid på å gå sammen, der begge partnere bidrar, så eierskapet ligger hos begge.

7 Handlingsplan for vennskapsfase-arbeid i de neste 3 årene, 2024 - 26

- Vi vil kartlegge situasjonen i våre samarbeidskirker hvor vi ser for oss at en vennskapsfase kan være forestående, og i samarbeid og forståelse med disse komme fram til hvorvidt det vil være riktig å starte en prosess der overgang til vennskapsfasen innledes. Er konklusjonen klar på at det er riktig å starte en slik prosess, legges planer for prosessen videre i tråd med dette dokumentets retningslinjer, med de appendix-dokumenter som er utarbeidet. Godkjente og omforente planer legges så inn i feltets/regionens handlingsplan og aktivitetsplan.
- I land der en historisk sett har arbeidet mer med enkelte bispedømmer og synoder enn med kirkens hovedkontor, må det også avklares med hovedkontoret hvordan en følger opp kontakten med samarbeidssynodene. Det kan gjøres med egne MoU for synoder og bispedømmer eller andre dokumenter som gir en forventningsavklaring for alle parter.
- Vi vil inkludere Misjonssambandets misjonsland i evangelikale nettverk, og evt. skape nye nettverk sammen, der det synes mer formålstjenlig.
- Første evaluering av dette styringsdokumentet legges til neste treårs-periode, 2027 - 2030.

